

Anne Hännestrand

Förvaltningsrätten i Stockholm

Yttrande i mål om laglighetsprövning enligt kommunallagen av kommunfullmäktiges beslut om Revidering av kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn med tillhörande riktlinjer

Bakgrund

Olov Johansson har begärt laglighetsprövning av beslut vid hanteringen av ärende om *Revidering av kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn med tillhörande riktlinjer* (KS 2018/0333).

Förvaltningsrätten i Stockholm har den 3 september 2019 i förvaltningsrättens mål 15590-19 aktbilaga 12 förelagt Danderyds kommun att yttra sig i anledning av begäran om laglighetsprövning.

Inställning

Kommunen bestrider överklagandet och hemställer

- att överklagandet angående fullmäktiges beslut att bordlägga ärendet avslås, och
- att överklagandet angående ordförandens uttalade avsikt att inte ställa proposition avvisas.

Utveckling av talan

Rättslig utgångspunkt

Av 13 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) framgår att varje medlem i en kommun har rätt att få lagligheten av kommunens beslut prövat genom att överklaga beslutet till förvaltningsrätten.

Av 13 kap. 2 § kommunallagen framgår bland annat att beslut av fullmäktige får överklagas.

Vid laglighetsprövning enligt kommunallagen ska domstolen endast bedöma det överklagade beslutets laglighet och inte dess sakliga innehåll eller lämplighet. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska följaktligen ett kommunalt beslut upphävas endast om

Anne Hännestrand

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet har inte haft rätt att göra det, eller
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Enligt 13 kap. 9 § kommunallagen framkommer dels att om ett fel har saknat betydelse för ärendets utgång behöver beslutet inte upphävas, dels att detsamma gäller om beslutet har förlorat sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden.

Av 5 kap. 50 § 1 st. 1 m. kommunallagen framgår att ett ärende ska bordläggas om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna.

Omständigheter

Den 10 juni 2019 höll kommunfullmäktige sammanträde i Banérsalen i Djursholms slott.

Olov Johansson (S) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag till ändring i ärende *Revidering av kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn med tillhörande riktlinjer* (fortsättningsvis ärendet), med att tillägg skulle göras i riktlinjerna enligt följande.

”Beställaren (kommunen) har att under entreprenadtiden göra löpande kvalitetskontroller för att säkerställa att upphandlad kvalitetsnivå uppnås. Därvid skall även entreprenörers personiella resurser granskas, i akt och mening, att säkerställa entreprenörens förmåga att upprätthålla den kvalitetsnivå som stadgas i upphandlingskontrakt.”¹

Kommunfullmäktiges ordförande Boris von Uexküll (M) anförde att Olov Johanssons förslag inte var berett. Ordföranden uttalade att han hade avsikten att inte ställa proposition på Olov Johanssons yrkande.

Fullmäktige fattade, genom acklamation, beslut att bordlägga ärendet i sin helhet.² Sluttiden för sammanträdet hade då passerat.

Den 23 september 2019 avgjordes ärendet i sin helhet av fullmäktige.

Klagandens grunder och utveckling av talan

Olov Johansson har lämnat synpunkter på handläggningen av ärendet vid kommunfullmäktiges sammanträde den 10 juni 2019. Kommunen har uppfattat att Olov Johansson, som det får förstås, överklagat följande.

---

¹ Sammanträdesprotokollet, förvaltningsrättens aktbilaga 7 i mål 15590-19.

² Sammanträdesprotokollet, förvaltningsrättens aktbilaga 7 i mål 15590-19.

Anne Hännestrand

- Fullmäktiges beslut att bordlägga ärendet.
- Ordförandens uttalade avsikt att inte ställa proposition.

Kommunens grunder för bestridande och utveckling av talan

Inledningsvis vill kommunen ånyo förtydliga att ärendet har avgjorts i sin helhet av fullmäktige den 23 september 2019.

1.1 Fullmäktiges beslut att bordlägga ärendet har i första hand tagits i laga ordning, och strider varken mot lag eller annan författning

Olov Johansson har *reserverat sig mot* fullmäktiges beslut att bordlägga ärendet.³ I sådana fall detta kan uppfattas som ett överklagande av beslutet om bordläggning, vill kommunen anföra följande.

En laglighetsprövning ska endast bedöma beslutets laglighet och inte dess sakliga innehåll eller lämplighet. För att det ska kunna påstås att ett beslut inte tillkommit i laga ordning (13 kap. 8 § 1 p. kommunallagen) krävs en invändning att det förekommit ett fel vid själva förfarandet när beslutet kom till. En sådan invändning kan t.ex. bestå i en invändning om jäv, brister i kallelse, beredning eller i beslutsförhet. Vidare ska ett beslut upphävas om det strider mot lag eller annan författning (13 kap. 8 § 4 p. kommunallagen).⁴

Av 5 kap. 50 § 1 st. 1 m. kommunallagen framgår att ett ärende ska bordläggas om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna.

Olov Johansson har i denna del hävdad att något omröstningsförfarande gällande bordläggningen inte förekom.⁵ Kommunen bestrider detta påstående, här måste Olov Johansson ha misstagit sig. Kommunen vill framhålla och understryka att fullmäktige beslutade att bordlägga ärendet genom acklamation. Enligt förarbetena avgörs ett beslut om bordläggning typiskt sätt genom acklamation, vilket innebär att ärendet får anses enhälligt avgjort.⁶

Kommunen gör gällande i *första hand* att beslutet om bordläggning har tagits i laga ordning och varken strider mot lag eller annan författning. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

---

³ Olov Johanssons inlaga, förvaltningsrättens aktbilaga 3 i mål 15590-19.

⁴ Kommunen kan inte finna att Olov Johansson påstått att beslutet hänför sig till något som inte är en kommunal angelägenhet (13 kap. 8 § 2 p. kommunallagen) eller att organet som fattat beslut inte haft rätt att göra det (13 kap. 8 § 3 p. kommunallagen).

⁵ Olov Johanssons inlaga, förvaltningsrättens aktbilaga 3 i mål 15590-19.

⁶ Prop. 2008/09:21 s. 87.

Anne Hännestrand

1.2 Fullmäktiges beslut om bordläggning har i andra hand förlorat sin betydelse och behöver inte upphävas

Ärendet har den 23 september 2019 avgjorts i fullmäktige.

Ett beslut behöver inte upphävas om det har förlorat sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden, jfr. 13 kap. 9 § kommunallagen. Av förarbetena framgår att ett exempel på detta kan vara att det beslutande organet har fattat ett nytt beslut som vunnit laga kraft.⁷

Kommunen hävdar *i andra hand* att beslutet om bordläggning, under alla förhållanden, har förlorat sin betydelse för ärendets utgång till följd av senare inträffade förhållanden. Detta då ärendet numera har avgjorts i fullmäktige. Det saknas alltså anledning att upphäva beslutet om bordläggning. Överklagandet ska i vart fall utifrån detta avslås i denna del.

2. Ordförandens uttalade avsikt att inte ställa proposition går inte att överklaga

Olov Johansson har anfört att ordföranden tagit ett egenmäktigt beslut som medfört att Olov Johansson frångått sina demokratiska rättigheter, och församlingen frångått rätten och skyldigheten att rösta på hans yrkande.⁸ I sådana fall detta kan uppfattas som att Olov Johansson har överklagat ordförandens uttalade avsikt att inte ställa proposition, vill kommunen anföra följande.

Av 13 kap. 2 § kommunallagen framgår att *beslut av fullmäktige* får överklagas. I förevarande fall har *ordföranden* redogjort för sin *avsikt* att inte ställa proposition, vilket alltså inte går att överklaga.

Kommunen får vidare notera att kammarrätten bedömt att *beslut av ordföranden* i olika procedurfrågor inte är överklagbara (Kammarrätten i Göteborg, beslut den 23 maj 2018 i mål nr 420-18; se även SOU 1982:41 s. 88f).

Kommunen hävdar att det inte är möjligt att överklaga ordförandens uttalade avsikt att inte ställa proposition. Överklagandet ska därför avvisas i denna del.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bestrider kommunen Olov Johanssons överklagande på grund av

---

⁷ Prop. 2016/17:171 s. 445.

⁸ Olov Johanssons inlägga, Förvaltningsrättens aktbilaga 4 i mål 15590-19.

Anne Hännestrand

- *att* Olov Johansson inte anført några omständigheter som visar att grund för undanröjande enligt 13 kap. 8 § kommunallagen föreligger angående fullmäktiges beslut att bordlägga ärendet samt *att* beslutet, under alla förhållanden, har förlorat sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden, varför överklagandet i den delen ska avslås,
- *att* ordförandens uttalade avsikt att inte ställa proposition inte går att överklaga, varför överklagandet i den delen ska avvisas.

Anne Hännestrand
Kommunjurist

Expedieras
Förvaltningsrätten i Stockholm, avd33@dom.se